

Danske virksomheder og personer kan blive påvirket af sanktioner

Per Vestergaard Pedersen
Partner

Stine Gellert
Advokat

Danske virksomheder og personer skal overholde sanktioner

Danske virksomheder og personer skal overholde sanktioner, der finder anvendelse for dem og deres aktiviteter og forhold.

De skal overholde sanktioner efter dansk ret, herunder EU-ret, FN-ret og anden international ret, som efter dansk ret finder anvendelse for dem og deres aktiviteter og forhold.

Danske virksomheder og personer kan blive straffet for ikke at overholde sanktioner

Hvis danske virksomheder og personer ikke overholder en bestemmelse eller et forbud vedrørende en sanktion efter dansk, herunder EU-ret, FN-ret og anden international ret, som efter dansk ret finder anvendelse, vil de kunne blive straffet efter reglerne derom, herunder straffelovens regler i blandt andet § 110 c. De vil blandt andet kunne blive idømt en bøde fastsat på grundlag af deres fortjeneste ved overtrædelsen af en sanktion, for eksempel en bøde svarende til 100% eller 200% af deres fortjeneste. De vil desuden i tillæg dertil også kunne blive pålagt at betale et beløb til staten svarende til deres fortjeneste. Det vil ske ved en afgørelse fra retten om konfiskation af fortjenesten ved overtrædelsen af sanktionen. Eksempler på dette i Dan-Bunkering-sagen omtales nedenfor i afsnittet om straf for overtrædelse af sanktioner. Personer, herunder personer i virksomheder ledelse, vil endvidere i visse tilfælde kunne blive idømt fængselsstraf.

Danske virksomheder og personer skal også overholde sanktioner efter andre landes ret, som finder anvendelse for dem og deres aktiviteter og forhold. Det kan for eksempel være sanktioner efter reglerne i

Storbritannien eller USA, hvis de har koncernforbudne selskaber, aktiver eller myndighedsaftaler eller udfører aktiviteter i Storbritannien eller USA. Hvis de ikke overholder sanktionsreglerne, vil de i nogle tilfælde kunne blive straffet. De vil i visse tilfælde også kunne blive udelukket fra at udføre aktiviteter og råde over deres aktiver i de andre lande.

Danske virksomheder og personers forpligtelser i forbindelse med overholdelse af sanktioner

Nogle sanktioner er et forbud mod bestemte forhold. Det kan for eksempel være et forbud mod visse aktiviteter, visse aftaler, visse handler med og leveringer, eksporter eller importere af visse varer, tjenesteydelser eller teknologier, visse overførsler af penge og andre aktiver, visse finansieringer, visse betalinger af fordringer eller gæld, visse finansieringer af aktiviteter, transaktioner eller projekter, eller visse handler eller transaktioner med visse obligationer, aktier, anpartar eller lignende aktiver, værdipapirer eller finansielle instrumenter.

Hvis en dansk virksomhed eller person er omfattet af en sanktion, der er et forbud mod noget bestemt, skal virksomheden eller personen overholde forbuddet og ikke gøre det, som er forbudt. Virksomheden eller personen har en retlig forpligtelse dertil. For eksempel må en virksomhed ikke indgå eller opfylde en aftale, hvis det er forbudt, foretage en betaling eller overførsel af penge eller aktiver, hvis det er forbudt, indgå aftale om eller gennemføre en transaktion eller et projekt, hvis det er forbudt, sælge, eksportere og levere eller købe, importere og modtage våben, varer, tjenesteydelser eller teknologi, hvis det er forbudt, eller udføre bestemte aktiviteter, hvis det er forbudt.

Force majeure klausuler og regler om en aftaleparts fritagelse for opfyldelse af aftalen i det omfang og den periode det ikke er muligt på grund af sanktioner

En kommerciel aftale indeholder ofte en klausul om force majeure eller lignende opfyldeshindringer. Klausulen finder anvendelse, hvis en aftalepart ikke kan opfylde aftalen eller en forpligtelse efter aftalen på grund af force majeure eller lignende opfyldeshindringer.

Klausulen indeholder normalt nogle vilkår om betingelser for dens anvendelse, herunder eventuelt en definition af force majeure eller de lignende opfyldeshindringer. Det følger ofte af disse vilkår, at klausulen finder anvendelse, hvis en aftalepart ikke kan opfylde aftalen eller en forpligtelse efter aftalen på grund af en opfyldeshindring, der opfylder alle de følgende betingelser (og efter nogle klausuler også enkelte andre betingelser):

1. Opfyldeshindringen kunne ikke (med rimelighed) forudses af parten ved aftalens indgåelse.
2. Opfyldeshindringen er uden for partens (rimelige) kontrol.
3. Parten kan ikke (med rimelighed) undgå eller overvinde opfyldeshindringen og dens virkninger ved anvendelse af den (rimelige) omhu, agtsomhed og dygtighed, som kræves af en aftalepart efter en sådan aftale.

Det følger normalt af klausulen, at aftaleparten ikke er forpligtet til opfylde aftalen og ikke er erstatningsansvarlig for ikke-opfyldelsen, i det omfang og den periode aftaleparten ikke kan opfylde aftalen på grund af opfyldeshindringen, der opfylder betingelserne for anvendelse af klausulen.

Klausuler om force majeure indeholder ofte nogle eksempler på begivenheder, omstændigheder eller forhold, som generelt eller ofte vil være force majeure, og som konkret vil være force majeure, hvis de opfylder betingelserne for anvendelse af klausulen. Sanktioner nævnes ofte som et sådant eksempel på force majeure. Nævnes sanktioner ikke som et sådant eksempel på force majeure, vil en sanktion dog alligevel være force majeure, hvis sanktionen opfylder betingelserne for anvendelsen af klausulen om force majeure.

En aftalepart, der ikke kan opfylde aftalen på grund af partens overholdelse af en sanktion, vil således ikke være forpligtet til at opfylde aftalen og ikke være erstatningsansvarlig for ikke-opfyldelsen, i det omfang og den periode aftalepartens overholdelse af sanktionen er en opfyldelseshindring, der opfylder betingelserne for anvendelsen af klausulen om force majeure.

En klausul om force majeure kan således i nogle tilfælde medføre, at en aftaleparts forpligtelse til at overholde en sanktion fritager aftaleparten fra at opfylde aftalen og for erstatningsansvar for ikke-opfyldelsen.

En leverandør kan for eksempel være fritaget for at levere varer, tjenesteydelser eller teknologi til kunden som aftalt, hvis det efter en sanktion er forbudt for leverandøren at gøre dette.

En kunde kan for eksempel være fritaget for at foretage en betaling af det aftalte vederlag til en leverandør, hvis det efter en sanktion er forbudt for kunden at gøre dette. Det vil da være tilfældet, uanset om leverandøren har eller ikke har leveret den aftalte ydelse, når kunden skal betale vederlaget til leverandøren.

Har leverandøren ikke leveret den aftalte ydelse, når kunden skal betale vederlaget til leverandøren, vil kunden ofte have ret til at ophæve aftalen efter dens vilkår om ophævelse eller de almindelige regler, der finder anvendelse på aftalen. De kan for eksempel være aftalevilkår eller almindelige regler om kundens ret til ophævelse af aftalen, hvis det bliver ulovligt eller retligt forbudt for kunden at opfylde sin betalingsforpligtelse efter aftalen på grund af sanktionen, eller hvis det klart må forventes (anticiperes), at leverandøren ikke vil opfylde sin leveringsforpligtelse, når kunden ikke må og ikke vil betale vederlaget til leverandøren.

De nævnte almindelige regler kan for eksempel være regler i den danske købelov, den danske internationale købelov og De Forende Nationers konvention om aftaler om internationale køb (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)), eller dansk rets almindelige aftaleretlige og kontraktretlige regler om aftaler og deres opfyldelse og misligholdelse mv.

Det følger af den danske internationale købelov, at De Forende Nationers konvention om aftaler om internationale køb (United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)) finder anvendelse som dansk ret ved internationale aftaler om salg og køb af varer. Konventionens artikel 79 bestemmer, at en aftalepart ikke er erstatningsansvarlig for manglende opfyldelse af sine forpligtelser efter aftalen, hvis aftaleparten kan bevise, at dette skyldtes en hindring, der er uden for aftalepartens kontrol, og at aftaleparten ikke med rimelighed kunne forventes at have taget hindringen i betragtning på tidspunktet for aftalens indgåelse eller at have undgået eller overvundet hindringen eller dens følger. Efter bestemmelsen er aftaleparten fritaget for erstatningsansvar, så længe hindringen består. En sådan hindring kan blandt andet være en sanktion, der finder anvendelse i forhold til aftaleparten, og som forbyder aftaleparten at opfylde sine forpligtelser efter aftalen.

Den almindelige danske købelov indeholder lignende regler i §§ 24, 30 og 43.

